

Successions: reformar per preservar

- El canvi de la fiscalitat de les herències que prepara el Govern l'acosta a la d'altres països europeus

MARTÍ CARNICER, Secretari general d'Economia i Finances

EL PERIÒDICO DE CATALUNYA, 9.12.09

L'impost de successions és necessari, però només una reforma dràstica n'evitarà la desaparició. Aquest tribut compleix una funció social útil: redistribueix els recursos d'aquells que hereten grans patrimonis –i que no necessàriament es corresponen amb l'esforç dels beneficiaris– a favor de garantir, a través dels serveis públics, més igualtat d'oportunitats per a aquells que mai podran gaudir d'aquesta circumstància. L'impost de successions fomenta, així, una societat en què esforçar-se per un mateix val la pena i té recompensa; contribueix a la justícia del sistema fiscal. Així ho entenen la majoria de països occidentals, que mantenen una figura fiscal d'aquest tipus per tal de contribuir a la construcció d'una societat socialment més justa.

Avui dia, mantenir l'impost obliga a reformar-lo de forma profunda per adaptar-lo a la realitat actual. Els que defensem aquesta posició hem de fer front a dues tesis que, encara que sigui des de posicions ideològiques radicalment oposades, condueixen al mateix resultat: la desaparició de l'impost. Per una banda, aquells que no creuen que el sistema fiscal ha de jugar un paper reequilibrador i que, per tant, promouen directament la supressió de l'impost, sigui directament o per mitja d'argücies legals que donen lloc al mateix resultat. Són aquells que pretenen assimilar Catalunya a la Itàlia de **Berlusconi** o a les comunitats autònomes governades pel PP, territoris on s'ha suprimit l'impost. A l'altra banda, hi trobem aquells que es neguen a reconèixer els canvis que s'han produït

en la societat i en la percepció que els ciutadans tenen de l'aplicació d'aquest tribut. ¿És aquesta una posició més progressista? En realitat, amb la seva actitud, els defensors més acèrrims de l'impost de successions, en el seu estat actual, l'estan condemnant a desaparèixer. Hem d'adaptar l'impost a la nova realitat per tal de garantir-ne la continuïtat; aquesta és l'única línia assenyada. No fer res, no apostar per una reforma a fons que resolgui situacions injustes en relació amb els patrimonis mitjans però que, al mateix temps, gravi les grans fortunes, és tant com treballar per la supressió de l'impost. Reformar per preservar.

La reforma es necessària i es un compromís de l'acord d'entesa. En el seu moment, el Govern de Catalunya va suggerir la fixació d'un mínim comú que, respectant l'autonomia, establís una certa coordinació de l'impost en el conjunt de l'Estat (tal com es va fer en el seu moment als EUA per salvar l'impost). Ho va fer convençut de la necessitat de mantenir aquest tribut i, per tant, d'evitar una carrera a la baixa provocada per una competència fiscal perjudicial. Això no ha estat possible. En algunes comunitats s'ha optat per la pràctica desaparició del tribut, la qual cosa ha provocat que, a Catalunya, molts percebin com a greument injusta la formulació actual de l'impost. Hem de canviar i ara ens toca fer un pas endavant assenyalant en quin sentit.

¿De quina reforma estem parlant? La proposta elaborada pel departament d'Economia i Finances, oberta al consens sense que això pugui comportar mai la seva desnaturalització, vol acostar-nos a la regulació que tenen altres països europeus. Els elements bàsics són molt clars. Les herències dels patrimonis baixos i mitjans als familiar immediats (cònjuges i fills) no han de pagar per aquest concepte. Sí que

ho han de fer, en canvi, els patrimonis elevats. La tributació ha de ser progressiva; és a dir, el percentatge a pagar ha d'anar creixent a mesura que la massa heretada sigui més alta. Al mateix temps, també és necessari continuar preservant tant el tractament de l'habitatge habitual com dels recursos destinats a l'activitat econòmica.

CAL reformar l'impost perquè tributin els patrimonis hereditaris realment importants. Introduint progressivitat en la reforma: els beneficiaris que heretin a l'entorn dels 500.000 euros, sense considerar l'habitatge habitual, en quedaran pràcticament exempts, mentre que els que heretin cinc milions d'euros hauran d'abonar prop del 25% de l'herència en concepte de successions. Enfront d'aquells que realment volen que no pagui ningú, s'ha dissenyat un tribut fortament progressiu que afectarà les herències importants i amb percentatges de reducció decreixents en funció del volum del patrimoni heretat. Fer altres interpretacions és purament i simplement demagògia interessada.

Els dogmatismes, de totes les tendències, són sempre l'obstacle per al progrés de les societats. Sempre hem dit reforma i a fons, sí, eliminació, no. Això és el que fem, davant d'aquells que, en un extrem, voldrien eliminar l'impost (deixant sense pagar fins i tot les grans herències); i aquells altres que, en l'altre extrem, voldrien deixar les coses pràcticament com estan, fent pagar a herències que avui són relativament habituals entre amplis sectors de classes mitjanes. Els països han avançat aplicant en cada moment les reformes que eren necessàries per permetre el seu desenvolupament, mantenint l'equilibri social i vetllant per no abocar-se a un carreró sense sortida. Aquest es el sentit de la proposta que s'ha preparat per garantir el futur de l'impost de successions.